

**Uchwała Nr 422/2008
Rady Miejskiej w Radomiu
z dnia 24.11.2008 roku**

w sprawie Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2009-2011.

Na podstawie art. 18 ust.2 pkt 15 z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2001 r. nr 142, poz.1591 z późn.zm.) oraz art. 10 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. Nr 179 poz. 1485 z 2005r. z późn. zm.) Rada Miejska w Radomiu uchwała, co następuje:

§ 1

Uchwała się Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2009-2011 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Radomia.

§ 3

Z dniem 31.12.2008 r. traci moc uchwała Nr 811/2006 Rady Miejskiej w Radomiu z dnia 24.04.2006r. w sprawie Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2006-2008.

§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2009 r.

Przewodniczący Rady Miejskiej
Dariusz Wójcik

Załącznik do Uchwały Nr 422/2008
Rady Miejskiej w Radomiu
z dnia 24.11.2008r.

Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2009 - 2011

Wprowadzenie

Przeciwdziałanie i zwalczanie narkomanii jest zadaniem własnym gminy którego realizacja wynika z ustawy z dnia 8 marca 1990r. „o samorządzie gminnym” (Dz.U. z 2001r nr 142 poz 1591 z późn. zm.); oraz ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. „o przeciwdziałaniu narkomanii” (Dz. U. Nr 179, poz. 1485 z późn. zm.).

W myśl powyższej ustawy przeciwdziałanie narkomanii realizuje się przez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, gospodarczej, oświatowo-wychowawczej i zdrowotnej, a w szczególności:

- 1) działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną i zapobiegawczą;
- 2) leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych;
- 3) ograniczanie szkód zdrowotnych i społecznych.

Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii formułując zasady, tryb postępowania w zakresie przeciwdziałania narkomanii określiła zadania jednostek samorządu terytorialnego w w/w obszarze. Zgodnie z art. 10 tej ustawy, przeciwdziałanie narkomanii należy do zadań własnych gminy, obejmujących:

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem.
2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii pomocy psychospołecznej i prawnej.
3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.
4. Wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów narkomanii.
5. Pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

Podstawę do działań w zakresie przeciwdziałania narkomanii stanowi Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2006-2010 oraz Narodowy Program Zdrowia na lata 2007 - 2015.

Niniejszy program został opracowany na podstawie ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii oraz w oparciu o diagnozę problemu narkotykowego w kraju i w Radomiu.

Diagnoza problemu

Pod pojęciem narkomanii rozumie się stałe lub okresowe używanie w celach innych niż medyczne środków odurzających lub substancji psychotropowych albo środków zastępczych, w wyniku czego może powstać lub powstało uzależnienie od nich.

Używanie narkotyków, szczególnie przez młodzież gimnazjalną oraz uczniów szkół ponadgimnazjalnych, niesie ze sobą powszechne znane szkody zdrowotne i społeczne.

I. Problem narkotykowy w Polsce

Według krajowej diagnozy (*na podstawie : J. Sierostawski: „Epidemiologia narkomanii”- materiały szkoleniowe programu Transition Facility. Warszawa 2007*) problemy narkomanii przedstawiają się następująco: Porównanie wyników badania ESPAD przeprowadzonego w 2005 r. z wynikami wcześniejszych badań sugeruje zatrzymanie trendu wzrostowego w używaniu zarówno legalnych, jak i nielegalnych środków psychoaktywnych. Wśród substancji nielegalnych relatywnie najwyższym rozpowszechnieniem cechują się konopie indyjskie (marihuana, haszysz). Na drugim miejscu znajduje się amfetamina. Zarówno eksperymentowanie z substancjami nielegalnymi, jak ich okazyjne używanie jest bardziej rozpowszechnione wśród chłopców niż wśród dziewcząt. Większość młodzieży jest dobrze zorientowana w zakresie ryzyka szkód zdrowotnych i społecznych związanych z używaniem substancji psychoaktywnych. O stopniu ryzyka, według ocen uczniów, zdaje się decydować bardziej nasilenie i sposób używania niż rodzaj substancji. Należy odnotować, że marihuana i haszysz są przez młodzież traktowane bardziej liberalnie niż inne substancje nielegalne.

Wyniki porównawczych badań dotyczących rozpowszechnienia używania substancji psychoaktywnych oraz postaw Polaków wobec problemów związanych z piciem alkoholu i używaniem narkotyków (prowadzonych przez Instytut Psychiatrii i Neurologii w Warszawie) potwierdzają, że marihuana pozostaje nadal najpowszechniejszym narkotykiem. Nie odnotowano wzrostu rozpowszechnienia prowadzenia pojazdów po użyciu narkotyków.

Utrzymuje się silne zróżnicowanie terytorialne rozpowszechnienia narkomanii. Dystrybucja terytorialna zjawiska wyznacza trzy obszary szczególnie zwiększonego rozpowszechnienia w zachodniej części kraju (woj. lubuskie, dolnośląskie i zachodniopomorskie) oraz w mazowieckim i warmińsko-mazurskim.

Ostatnie oszacowanie liczby osób w kraju problemowo używających narkotyki opiera się na wynikach badania przeprowadzonego w 2002 r. Liczba tych osób mieści się w przedziale 35.000- 75.000.

Wyniki badań ankietowych realizowanych na ogólnopolskich próbach reprezentatywnych mieszkańców dowodzą, że problem narkotyków przestaje dotyczyć tylko nastolatków, po narkotyki sięgają również dorośli. Zjawisko to nie ogranicza się tylko do młodych dorosłych pobierających naukę. Chociaż okazjonalne używanie narkotyków jest najbardziej rozpowszechnione w młodszych kategoriach wiekowych - do 24 roku życia, to widoczne jest również wśród nieco starszych : 25-34 lat.

Analizy danych statystycznych i wyników badań ankietowych z zakresu problematyki narkotyków i narkomanii wykazują zahamowanie trendu wzrostowego problemu, a przynajmniej wyraźne zmniejszenie dynamiki tego wzrostu. Od dłuższego czasu stabilne pozostają wskaźniki najgroźniejszych problemów zdrowotnych, związanych z używaniem narkotyków, takich jak zgony z powodu przedawkowania oraz zakażenia HIV. Szybko rosną wskaźniki przestępstw przeciwko ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii, wykrywanych przez policję, zwłaszcza dotyczących posiadania narkotyków. Obrazuje to stały wzrost aktywności policji w zwalczaniu nielegalnego rynku. Odnotować trzeba pierwsze sygnały

odwrócenia tendencji wzrostowej postrzeganej dostępności narkotyków pomimo, iż poziom ich cen na nielegalnym rynku wykazuje trend spadkowy.

II. Problemu narkotykowy na terenie Radomia.

Zgodnie z raportem p.n. „Problem środków psychoaktywnych i konsekwencji wynikających z ich stosowania wśród mieszkańców Radomia” sporządzonego na podstawie badań przeprowadzonych w listopadzie 2007 roku i w porównaniu do danych z podobnego raportu z listopada 2004 roku, problem narkotykowy wśród dzieci i młodzieży szkolnej w Radomiu nie uległ pogłębieniu.

Zmieniła się grupa wiekowa dzieci i młodzieży eksperymentujących z narkotykami. W roku 2004 7 % uczniów klas szóstych miało za sobą doświadczenie z narkotykami podczas gdy badania przeprowadzone w 2007 roku wykazały, iż problem środków odurzających nie dotyczy jeszcze szóstoklasistów. W roku 2004 co piąty uczeń gimnazjum miał za sobą inicjację narkotykową, w roku 2007 – co dziesiąty. O ile w roku 2004 w ankietach pojawiały się informacje o używaniu również tzw. twardych narkotyków, to w roku 2007 gimnazjaliści podawali używanie tylko marihuany. Również w szkołach ponadgimnazjalnych zmniejszył się odsetek młodzieży, która miała kontakt z narkotykami tzn. zażyła środek odurzający chociaż raz w życiu. W 2004 roku wskaźnik ten wyniósł 38%, zaś w roku 2007 – 20 %. Daje się zauważyć nagły przyrost kontaktów z narkotykami u młodzieży po ukończeniu 15 roku życia.

Coraz bardziej stają się popularne narkotyki syntetyczne zwłaszcza amfetamina. Zwiększyła się popularność przetworów konopi i heroiny przeznaczonej do palenia. Coraz większego znaczenia nabierają problemy zdrowotne będące wynikiem okazjonalnego używania narkotyków. Biorąc pod uwagę wzrost rozpowszechnienia narkotyków syntetycznych można niestety spodziewać się w dalszych latach wzrostu narkomanii. Wymaga to rozbudowy ofert pomocy prewencyjnej, leczniczej jak i socjalnej. Doświadczenia wskazują na potrzebę intensyfikowania działań w zakresie ograniczenia popytu na narkotyki. Ważne są również programy zapobiegania niedostosowaniu społecznego dzieci i młodzieży oraz programy z zakresu bezpieczeństwa publicznego.

Cele Programu

Celem programu jest ograniczenie używania narkotyków i związanych z tym problemów społecznych i zdrowotnych oraz zahamowanie tempa wzrostu popytu na narkotyki, w szczególności wśród dzieci i młodzieży.

Zadania i sposób realizacji

I. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem.

1. Wsparcie finansowe działalności poradni profilaktyki i terapii uzależnień w zakresie realizowanych programów profilaktycznych adresowanych do osób zagrożonych uzależnieniem od narkotyków oraz ich rodzin.

Wskaźniki monitoringu:

- liczba placówek zajmujących się pomocą terapeutyczną i rehabilitacyjną dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem
- wydatki na realizację programów

- liczba osób objętych działaniami poradni
- liczba osób z problemem narkotykowym
- odsetek osób skierowanych do leczenia stacjonarnego
- liczba udzielonych porad i konsultacji.

2. Dofinansowanie programów profilaktycznych realizowanych w środowiskach osób zagrożonych narkomanią : w pubach, dyskotekach i miejscach spędzania wolnego czasu przez dzieci i młodzież, w których istnieje zagrożenie kontaktu z narkotykami.

Wskaźniki monitoringu:

- liczba godzin pracy streetworkerów i partyworkerów.
- liczba miejsc w których realizowano program
- liczba osób objętych działaniami
- ilość przekazanych materiałów informacyjnych z zakresu problematyki uzależnień.

II. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii pomocy psychospołecznej i prawnej.

1. Dofinansowanie programów wspierających dla członków rodzin z problemem narkomanii.

Wskaźniki monitoringu:

- ilość programów
- ilość godzin realizacji zadania
- liczba osób objętych programami
- ilość porad, konsultacji, interwencji.

2. Przeprowadzenie szkoleń w zakresie wczesnej interwencji psychospołecznej i prawnej w kontekście problematyki narkomanii mających na celu zwiększenie kompetencji i wiedzy kadry pedagogiczno-psychologicznej radomskich szkół oraz pracowników socjalnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Wskaźniki monitoringu:

- liczba zrealizowanych szkoleń
- ilość godzin szkoleniowych
- liczba przeszkolonych nauczycieli i pedagogów szkolnych
- liczba przeszkolonych pracowników socjalnych.

III. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności adresowanych do dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.

1. Finansowanie lub dofinansowanie zorganizowanych zajęć pozaszkolnych m.in.: w świetlicach środowiskowych, klubach młodzieżowych, placówkach oświatowych, a także dożywianie dzieci biorących udział w w/w zajęciach.

2. Dofinansowanie programów profilaktyki uzależnień i przemocy.

3. Dofinansowanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego przez dzieci i młodzież m.in. pozalekcyjnych zajęć sportowych.

4. Dofinansowanie wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży narażonych na podejmowanie ryzykownych zachowań.

5. Prowadzenie działalności edukacyjnej służącej zmniejszeniu skali zjawiska przemocy w rodzinie.

6. Dofinansowanie programu „pedagog ulicy”.
7. Zakup materiałów informacyjno-edukacyjnych.
8. Pokrywanie kosztów szkoleń, konferencji.
9. Finansowanie i współudział w ogólnopolskich i lokalnych kampaniach edukacyjnych związanych z profilaktyką uzależnień, organizowanie lokalnych imprez profilaktycznych, konkursów, konferencji prasowych i debat w lokalnych mediach.
10. Organizowanie i finansowanie lokalnych diagnoz, badań i sondaży pozwalających ocenić aktualny stan problemów narkotykowych.

Powyższe zadania będą finansowane i realizowane w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Wskaźniki monitoringu:

- ilość zrealizowanych programów profilaktycznych
- liczba odbiorców programów
- liczba uczestników zajęć sportowo-rekreacyjnych
- ilość kampanii i akcji profilaktycznych
- ilość raportów dotyczących problematyki uzależnień
- wielkość środków finansowych z budżetu gminy wykorzystanych na powyższe działania.

7. Finansowanie szkoleń dla pracowników Straży Miejskiej, nauczycieli i pracowników radomskich placówek oświatowo-wychowawczych w zakresie problematyki narkotykowej.

Wskaźniki monitoringu:

- ilość przeprowadzonych szkoleń
- liczba przeszkolonych osób
- wysokość środków finansowych wydatkowanych na realizację zadania.

8. Dofinansowanie programów z zakresu profilaktyki narkomanii realizowanych w radomskich placówkach oświatowo-wychowawczych i uczelniach.

Wskaźniki monitoringu:

- ilość zrealizowanych programów
- liczba osób uczestniczących w programach
- wysokość środków finansowych wydatkowanych na realizację zadania.

IV. Wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów narkomanii.

1. Udzielanie wsparcia finansowego, rzeczowego, organizacyjnego i merytorycznego organizacjom pozarządowym oraz instytucjom działającym w obszarze prewencji narkotykowej.

2. Budowanie systemu współpracy, wymiana informacji.

3. Zlecenie do realizacji zadań wynikających z Programu.

4. Współpraca merytoryczna.

5. Udzielanie rekomendacji.

Wskaźniki monitoringu:

- wysokość środków finansowych przekazanych na realizację zadań z zakresu przeciwdziałania narkomanii
- ilość konkursów i zadań w związku z realizacją zwalczania i przeciwdziałania narkomanii na terenie Radomia.
  - liczba porad i konsultacji w związku z realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania narkomanii
  - liczba udzielonych rekomendacji.

V. Pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

1. Organizacja szkoleń dla pracowników socjalnych.
2. Budowanie systemu współpracy i wymiany informacji między instytucjami zajmującymi się tymi problemami.
3. Prowadzenie zajęć informacyjno-edukacyjnych z elementami wsparcia psychologicznego dot. rozwiązywania bieżących problemów życiowych.
4. Prowadzenie grup rozwoju osobistego.
5. Podejmowanie działań interwencyjnych w sytuacjach kryzysowych.
6. Prowadzenie zajęć psychoedukacyjnych dla rodzin, ukierunkowanych na zmianę nawyków zachowań, które mogą utrudniać reintegrację społeczną członka rodziny, po ukończeniu przez niego leczenia.

Wskaźniki monitoringu:

- liczba przeszkolonych pracowników socjalnych
- liczba osób objętych działaniami
- liczba rodzin uczestniczących w realizacji zadania.

Realizatorzy Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii

1. Realizatorem Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2009-2011 jest Prezydent Miasta Radomia za pośrednictwem Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Urzędu Miejskiego w Radomiu.
2. W realizacji Programu uczestniczą inne Wydziały Urzędu Miejskiego w Radomiu i jednostki organizacyjne Gminy Miasta Radomia.

Zasady finansowania Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2009-2011

1. Zadania niniejszego Programu finansowane będą ze środków budżetu Miasta i Gminy Radomia.
2. O zlecenie zadania mogą się ubiegać osoby fizyczne i prawne, a także jednostki organizacyjne nie posiadające osobowości prawnej.
3. Zlecenie zadania nastąpi po przeprowadzeniu procedury właściwej dla podmiotu.
4. Sprawozdanie finansowe i merytoryczne z realizacji Programu będzie integralną częścią rocznego sprawozdania budżetowego, przedstawionego Radzie Miejskiej w Radomiu przez Prezydenta Miasta Radomia.